

Valmistavan opetuksen opettajan viran perustaminen / Inrättande av en lärartjänst för den förberedande undervisningen

Sivistysvaliokunta / Bildningsutskottet 06.04.2022 § 35

407/01.01.00.00/2022

Valmistelija / Beredare: Opetuspäällikkö / Undervisningschef Riikka Strandström, riikka.strandstrom(at)sipoo.fi

Taustaa päätöksenteolle

Perusopetuslaissa säädetään maahanmuuttajille järjestettävästä perusopetukseen valmistavasta opetuksesta. Maahanmuuttajille järjestettävän perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteena on antaa oppilaalle tarvittavat valmiudet suomen tai ruotsin kielessä ja tarpeelliset muut valmiudet esiopetukseen tai perusopetukseen siirtymistä varten sekä edistää oppilaiden tasapainoista kehitystä ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Opetuksen tavoitteena on lisäksi tukea ja edistää oppilaiden oman äidinkielen hallintaa ja oman kulttuurin tuntemusta. Opetuksen tavoitteet on tarkemmin määriteltävä valmistavan opetuksen oppilaan omassa opinto-ohjelmassa. Tavoitteiden määrittelyn lähtökohtana ovat oppilaan suomen tai ruotsin kielen taito sekä oppilaan aikaisempi koulunkäyntihistoria.

Perusopetukseen valmistavaa opetusta annetaan 6–10-vuotiaille vähintään 900 tuntia ja tätä vanhemmille vähintään 1000 tuntia. Opetukseen osallistuvalla on oikeus siirtyä perusopetukseen tai esiopetukseen jo ennen edellä todettujen tuntimäärien täyttymistä, jos hän pystyy seuraamaan perusopetusta tai esiopetusta. Perusopetuslain mukaan opetukseen osallistuvalla on työpäivinä oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta, oppilaanohjausta sekä riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea heti tuen tarpeen ilmetessä.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetusryhmien muodostamisesta päättää opetuksen järjestäjä. Valmistavaa opetusta voidaan järjestää myös yhdelle oppilaalle. Opetusryhmät muodostetaan oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti siten, että ryhmäjako edistää oppilaiden tervettä kasvua ja kehitystä sekä varmistaa opetussuunnitelman mukaisten ja oppilaiden omissa opinto-ohjelmissa asetettujen tavoitteiden saavuttamisen.

Valmistavan opetuksen aikana oppilaita integroidaan esi- tai perusopetukseen, oppilaan ikätasoa vastaaviin suomen- tai ruotsinkielisiin opetusryhmiin oman opinto-ohjelman mukaan oppilaan omassa opinto-ohjelmassa määritellyllä tavalla. Integroinnin tavoitteena on edistää kotoutumista, opiskelunvalmiuksien ja suomen tai ruotsin kielen taidon kehittymistä sekä laaja-alaisen osaamisen ja eri oppiaineiden sisältöjen omaksumista. (Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteet 2015).

Valmistava opetus on tarkoitettu kaikille niille, joiden suomen tai ruotsin kielen taito ei riitä eri oppiaineiden opiskelemiseen perusopetuksen ryhmässä. Eri syiden vuoksi myös oppilaan opiskelunvalmiudet voivat tarvita harjaantumista. Opetukseen voivat osallistua sekä vasta maahan muuttaneet että Suomessa syntyneet maahanmuuttajataustaiset.

Opetusta on mahdollisuus järjestää aina, kun kunnassa on opetukseen oikeutettuja maahanmuuttajataustaisia oppilaita. Valmistavaan opetukseen osallistuminen ei edellytä oleskelulupaa.

Valmistava opetus Sipoossa

Sipoossa valmistavaa opetusta annetaan oppilaille, joiden suomen tai ruotsin kielen taito ei ole vielä riittävä esi- tai perusopetuksen ryhmässä opiskelemiseen ja ryhmissä oppilaat ovat iältään, äidinkieleltään ja oppimistaustoiltaan erilaisia. Maahanmuuttajataustaisten oppilaiden opetuksen tavoitteena on sujuva kaksikielisyys. Opetuksella tuetaan eri kieli- ja kulttuuriryhmiin kuuluvien lasten kasvua monikulttuurisessa yhteiskunnassa sekä oman kulttuuripiirinsä että suomalaisen yhteiskunnan jäsenenä. Valmistavassa opetuksessa oppilaiden valmiuksia siirtyä perusopetukseen kehitetään ja heidän opiskeluaan tuetaan eri tavoin ja samalla edistetään oppilaan kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Opetus on ikä- ja kehitysvaiheittain eriytettyä. Valmistavan opetuksen aluksi tehdään oppilaan lähtötason kartoitus, jonka pohjalta suunnitellaan oppilaan oma opinto-ohjelma. Oppilaan omassa opinto-ohjelmassa määritellään opetuksen tavoitteet, opetusjärjestelyt, opiskeltavat oppiaineet ja oppimäärät sekä tarvittavat tukitoimet ja opiskelun ohjaus. Perusopetuksen valmistavan opetuksen laajuus vastaa yhden lukuvuoden oppimäärää.

Sipoossa on tällä hetkellä yksi valmistavan opetuksen opettajan vakituinen virka. Opetusta järjestetään lukuvuonna 2021-2022 Lukkarin koulussa ja Sipoonjoen yhtenäiskoulussa. Oppilaiden määrä on kasvussa johtuen Ukrainan tilanteesta. Lisäksi vuoden 2022 aikana Sipooseen on vielä tulossa lisää kiintiöpakolaisia, joiden joukossa on perusopetusikäisiä lapsia. Tarve toiminnan laajemmalle järjestämiselle on pysyvä. Toiminnan laadukkuuden takaamiseksi on perusteltua saada järjestettyä valmistava opetus kelpoisen opettajan voimin ja pysyvänä ratkaisuna.

Toiminnan rahoitus

Valmistavan opetuksen antaminen rahoitetaan oppilaskohtaisella valtionosuudella. Opetuksen järjestäjälle maksetaan perusopetuksen kotikuntakorvauksen perusosa kaksinkertaisena ilman kunnan rahoitusosuutta. (Rahoituslaki 12 §).

Viran perustamisvelvoite

Kuntalain 87 § mukaisesti kunnan palveluksessa oleva henkilöstö on virkasuhteessa tai työsopimussuhteessa kuntaan. Tehtävää, jossa käytetään julkista valtaa, hoidetaan virkasuhteessa. Tällaista tehtävää varten perustetaan virka.

Virkasuhteeseen otetaan yleensä toistaiseksi. Viranhaltija voidaan ottaa virkasuhteeseen määräajaksi vain, jos siihen on olemassa laissa tai asetuksessa erikseen säädetty peruste. Virkasuhteen päätyyppinä ovat siis toistaiseksi voimassa olevat virkasuhteet. Jos työ on pysyvää, otetaan viranhaltija toistaiseksi voimassa olevaan virkasuhteeseen, vaikka viraston tai laitoksen toiminta keskeytyy toiminnan luonteen vuoksi ennakolta tiedetyksi ajaksi (esim. kesäajaksi). Siten esimerkiksi kelpoisuusvaatimukset täyttävää tuntiopettajaa ei voida ottaa määräaikaiseen palvelussuhteeseen lukuvuodeksi kerrallaan, jos työ kestää useampia lukuvuosia.

Päätösvalta asiassa

Sipoon kunnan hallintosäännön 40 § 2. momentin mukaisesti kunnanhallitus päättää virkojen (ei kunnanjohtajan virka) perustamisesta ja lakkauttamisesta sekä virkanimikkeen muuttamisesta.

Valmistavan opetuksen opettajan kelpoisuus

Valmistavan opetuksen opettajille ei ole olemassa yhteisiä kelpoisuusehtoja, joten jokainen kunta tekee asiassa omat ratkaisunsa. Useimmiten valmistavan opetuksen opettajan pätevyudeksi on kunnissa määritelty luokanopettajan pätevyys, joskus myös erityisluokanopettajan tai aineenopettajan. Valmistavan opetuksen opettajilta on voitu myös edellyttää tai toivoa erillisiä suomi toisena kielenä -opintoja.

Sipoossa määritellään valmistavan opetuksen opettajan kelpoisuudeksi luokanopettajan kelpoisuus. Virkaan valittavan eduksi katsotaan opinnot oppiaineissa suomen kieli ja kirjallisuus tai suomi toisena kielenä ja kirjallisuus.

Virassa noudatetaan kunnallisen opetusalan virka- ja työehtosopimusta (OVTES).

Esittelijä / Föredragande Sivistysjohtaja / Bildningsdirektör Pietinen Jukka

Ehdotus / Förslag Sivistysvaliokunta ehdottaa kunnanhallitukselle, että kunnanhallitus perustaa Sipoon kunnan koulutuspalveluihin valmistavan opetuksen opettajan viran 1.8.2022 alkaen. Virkatehtävään kuuluu valmistavan opetuksen oppilaiden opetus.

Bildningsutskottet föreslår kommunstyrelsen att kommunstyrelsen inrättar en lärartjänst för den förberedande undervisningen inom utbildningstjänsterna i Sibbo kommun från 1.8.2022. Till tjänsten hör undervisning av elever inom den förberedande undervisningen.

Käsittely / Behandling

Päätös / Beslut Sivistysvaliokunta päätti yksimielisesti hyväksyä esittelijän ehdotuksen.

Bildningsutskottet beslöt enhälligt godkänna föredragandens förslag.